

NOTY: AUTORKI I AUTORZY TEKSTÓW

prof. dr hab. Jolanta AMBROSEWICZ-JACOBS – kulturoznawczyni. Pracuje w Instytucie Studiów Europejskich UJ. Laureatka Nagrody im. Ireny Sendlerowej w 2012 r. (wspólnie z prof. Marią Janion) ustanowionej przez Fundację Taubego na rzecz Życia i Kultury Żydowskiej. Autorka m.in. książek: „Me – Us – Them. Ethnic Prejudices and Alternative Methods of Education: The Case of Poland” (2003), „Islands of Memory: The Landscape of the (Non) Memory of the Holocaust in Polish Education from 1989 to 2015” (2020). Redaktorka „The Holocaust. Voices of Scholars” (2009).

dr Alicja BARTUŚ – politolożka. Kieruje Oświęcimskim Instytutem Praw Człowieka. Przewodnicząca Zarządu Fundacji na Rzecz MDSM. Wykładowczyni w Instytucie Prawa i Administracji WSB w Poznaniu. Członkini Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania Związku Miast Polskich oraz warszawskiego Komitetu Ogrodu Sprawiedliwych. Redaktorka kilkunastu książek dotyczących zbrodni ludobójstwa i zbrodni totalitarnych XX w. oraz sytuacji we współczesnej Europie m.in. „Europa wobec wyzwań XXI wieku” (2014), „Granice wolności” (2015), „Europejczyk/Europejka czyli kto?” (2016), „Bohaterowie i antybohaterowie” (2018).

Yaron Karol BECKER – historyk i filozof; tłumacz i publicysta. Pracował jako koordynator programów edukacyjnych Instytutu Polskiego w Tel Awiwie. Mieszka w kibucu Hazorea w Izraelu.

dr Anna CZOCHER – historyczka i archiwistka. Pracowniczką Biura Badań Historycznych IPN Oddział w Krakowie. Wykładowczyni na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Zajmuje się historią społeczną XX w. ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej. Autorka książki „W okupowanym Krakowie. Codziennosc polskich mieszkańców miasta 1939–1945” (2011) oraz artykułów naukowych dotyczących zagadnień związanych z historią życia codziennego w czasie wojny oraz historią kobiet.

dr Tomasz GLINIECKI – historyk. Adiunkt w Dziale Naukowym Muzeum Stutthof w Sztutowie. Autor licznych publikacji na styku historii wojskowości i medioznawstwa. Jest członkiem Stowarzyszenia Muzealników Polskich, Polskiego Towarzystwa Historycznego i Stowarzyszenia Historyków Wojskowości. Autor książek: „Elbląg czasów wojny” (2013), „Walki Armii Czerwonej w delcie Wisły styczeń–maj 1945” (2019), „Odciać Prusy Wschodnie!” (2021).

dr Martyna GRĄDZKA-REJAK – historyczka, judaistka. Pracuje w Biurze Badań Historycznych IPN w Warszawie oraz kieruje Działem Naukowo-Badawczym Muzeum Getta Warszawskiego. Specjalizuje się w historii II wojny światowej, Zagłady Żydów, historii relacji polsko-żydowskich. Autorka książki „Kobieta żydowska w okupowanym Krakowie” (2016), „Holokaust, pamięć, powielacz. Zagłada Żydów i okupacyjne stosunki polsko-żydowskie w publikacjach drugiego obiegu w PRL” (2020, razem z Janem Olszkiem).

dr Agnieszka HASKA – kulturoznawczyni. Pracuje w Centrum Badań nad Zagładą Żydów, Instytut Filozofii i Socjologii PAN. Autorka publikacji dotyczących Zagłady Żydów, kultury popularnej dwudziestolecia międzywojennego oraz książek: „Jestem Żydem, chcę wejść. Hotel Polski w Warszawie, 1943” (2006), „Hańba! Opowieści o polskiej zdradzie” (2018) oraz razem z Jerzym Stachowiczem: „Śniąc o potędze” (2013), „Bezlitosne. Najokrutniejsze kobiety dwudziestolecia międzywojennego” (2015), „Jasnowidze i detektywi” (2019).

dr Anna KAMIŃSKA-MALANDAIN – filozofka. Wykłada filozofię, filozofię dialogu, socjologię moralności na UP w Krakowie. Specjalizuje się w filozofii Emmanuela Levinasa. Członkini zarządu Polskiego Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka. Redaktorka czasopisma „Edukacja Etyczna”. Autorka książek: „Wrażliwość a podmiotowość. Teoria Emmanuela Lévinasa i praktyka Janusza Korczaka” (2012), „Rzeczywistość wyobraźni. Gaston Bachelard o źródłach twórczości” (2015), „Zobojętnienie. Filozoficzne aspekty współczesnej alienacji człowieka” (2018).

Michał KOWALSKI – doktorant w Instytucie Historii UW. Pisze rozprawę pt. „Zatruta Ziemia. Wpływ obozu zagłady w Treblince na lokalne społeczności żydowskie i polskie”. Bada stosunki polsko-żydowskie na polskiej prowincji ze szczególnym uwzględnieniem okolic byłego obozu zagłady Treblinka.

prof. dr hab. Cezary Eugeniusz KRÓL – historyk i politolog. Tłumacz niemieckiej literatury historycznej. Badacz stosunków polsko-niemieckich, współczesnych systemów politycznych, przywództwa oraz kultury wizualnej i propagandy XX w. Był dyrektorem Stacji Naukowej PAN w Berlinie oraz Instytutu Studiów Politycznych PAN. Autor m.in. książek: „Propaganda i indoktrynacja narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945” (1999), „Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945” (2006). Jest także tłumaczem i edytorem trzech tomów polskiego wyboru „Dzienników Josepha Goebbelsa” (2013, 2014) oraz „Mein Kampf. Moja walka. Edycja krytyczna” (2021).

dr Joanna LUBECKA – politolożka i historyczka. Prowadzi wykłady w Akademii Ignatianum i pracuje w Biurze Badań Historycznych IPN w Krakowie. Autorka monografii „Niemiecki zbrodniarz przed polskim sądem. Krakowskie procesy przed Najwyższym Trybunałem Narodowym” (2021) oraz publikacji dotyczących historii Trzeciej Rzeszy, stosunków polsko-niemieckich oraz niemieckiej pamięci i polityki historycznej.

dr Maria MISZTAL – historyczka. Bada Zagładę społeczności żydowskiej Zagłębia Dąbrowskiego, szczególnie obszaru Będzina i Sosnowca. Interesuje się również powojennymi losami zagłębiowskich Żydów, jak i ratujących ich Polaków oraz kwestiami związanymi z antysemityzmem w Polsce.

dr hab. prof. UW Lech M. NIJAKOWSKI – socjolog, profesor uczelni na Wydziale Socjologii UW. Od 2001 r. stały doradca Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP. Członek Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN w kadencji 2019–2022. Członek redakcji „Przeglądu Humanistycznego”, „Studiów Socjologiczno-Politycznych. Seria Nowa” oraz „Zdania”. Ostatnio opublikował m.in.: „Rozkosz zemsty. Socjologia historyczna mobilizacji ludobójczej” (2013), „Świat po apokalipsie. Społeczeństwo w świetle postapokaliptycznych tekstów kultury popularnej” (2018), „Ludobójstwo. Historia i socjologia ludzkiej destrukcyjności. Popularne wprowadzenie” (2018).

dr Marcin OWSIŃSKI – historyk. Od 1999 r. pracownik Muzeum Stutthof, kustosz dyplomowany, edukator, wieloletni kierownik Działu Oświatowego, a od 2019 r. Działu Naukowego. Autor i redaktor 10 książek dotyczących historii najnowszej oraz dziejów Żuław, Stutthofu i Sztutowa, w tym: „Tiegenhof/ Nowy Dwór w 1945 roku. Koniec i początek miasta na Żuławach” (2017), „Naznaczeni. Stutthof–Obozy–Sztutowo 1945–1962. Dzieje gminy, gromady i miejsca pamięci” (2015).

dr hab. prof. WSE Arkadiusz STEMPIN – historyk, politolog, watykanista. Od 2009 r. kieruje katedrą im. Konrada Adenauera w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. J. Tischnera. Autor m. in. książek: „Das Maximilian-Kolbe-Werk: Wegbereiter der deutsch-polnischen Aussöhnung 1960–1989” (2006), „Moralny podbój Polski przez Cesarstwo Niemieckie w latach I wojny światowej” (2014), „Das Vergessene Generalgouvernement: Die Deutsche Besatzungspolitik in Kongresspolen 1914–1918” (2020), „Angela Merkel. Cesarzowa Europy” (2021), „Większe zło. Polityczne zabójstwa, krwawe zamachy, kościelne spiski” (2022).

dr Anna SZWARC ZAJĄC – politolożka. Metodyczka języka polskiego jako obcego oraz języka włoskiego w szkole eLingwista. Redaktorka czasopisma naukowego „Freeebrei” w Turynie. Kuratorka wystawy „La Grande Retata. Settembre 1942”. W kręgu jej zainteresowań naukowych znajdują się zagadnienia związane z literaturą lagrową w odniesieniu do włoskich i polskich kontekstów autobiograficznych.

Robert SZUCHTA – nauczyciel historii w LXIV LO w Warszawie, współautor programów nauczania i podręczników szkolnych do nauczania historii. Współtwórca i koordynator wielu programów edukacyjnych poświęconych Zagładzie. Członek Rady Programowej Stowarzyszenia przeciwko Antysemityzmowi i Ksenofobii „Otwarta Rzeczpospolita”, członek Stowarzyszenia Centrum Badań nad Zagładą Żydów przy IFiS PAN. Laureat nagrody im. Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata” (2006). Współautor pierwszego podręcznika do nauczania o Holokauście „Zrozumieć Holokaust” (2012) oraz książki „1000 lat historii Żydów polskich. Podróż przez wieki” (2015).

prof. dr hab. Anna WOLFF-POWĘSKA – zajmuje ważne miejsce w historii polskiej nauki jako historyk idei i politolog. W latach 1990–2004 dyrektorka Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Wyróżniona Europejską Nagrodą Obywatelską oraz Nagrodą im. Ryszarda Kapuścińskiego. Autorka książek: „Polacy wobec Niemców. Z dziejów kultury politycznej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej 1945–1989” (1993), „Oswojona Rewolucja. Europa Środkowo-Wschodnia w procesie demokratyzacji” (1998), „A bliźniego swego... Kościoły w Niemczech wobec „problemu żydowskiego” (2003), „Pamięć – Brzemień i uwolnienie. Niemcy wobec nazistowskiej przeszłości (1945–2010)” (2011). „Polacy–Niemcy. Sąsiedzi pod specjalnym nadzorem” (2018).

PROJEKT OKŁADKI

Tomasz BOCHEŃSKI – dyrektor artystyczny Polska Press. Jest laureatem wielu polskich i międzynarodowych konkursów m.in. ArtFront, GrandFront oraz European Newspaper Award.

RECENZENCI

prof. dr hab. dr h.c. Andrzej J. SZWARC – prawnik, karnista. Dyrektor Instytutu Prawa i Administracji WSB w Poznaniu. Przez lata wykładał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Członek i prezes Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim (1995–2005). Sędzia Trybunału Stanu (2007–2011). W 2008 r. otrzymał doktorat honoris causa Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą.

dr hab. prof. UP Anna ZAPALEC – historyczka. Pracuje w Katedrze Najnowszej Historii Polski w Instytucie Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Prowadzi badania nad historią II wojny światowej. Dotyczą one przede wszystkim represji i zbrodni popełnionych przez okupantów na ziemiach polskich oraz losów obywateli polskich w głębi ZSRS w XX w. Autorka książek: „Ziemia tarnopolska w okresie pierwszej okupacji sowieckiej (1939–1941)” (2006), „Druga strona sojuszu. Żołnierze brytyjscy w Polsce w czasie II wojny światowej” (2014) oraz razem z prof. Jackiem Tebinką „Polska w brytyjskiej strategii wspierania ruchu oporu. Historia Sekcji Polskiej Kierownictwa Operacji Specjalnych (SOE)” (2021), a także autorka rozdziału pt. „Powiat złoczowski” w książce pod red. B. Engelking i J. Grabowskiego „Dalej jest noc. Losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski” (2018).

AUTORZY TEKSTÓW, RECENZENCI, GRAFICY, KOREKTORZY

*Jolanta
Ambrosewicz-
-Jacobs*

*Alicja
Bartuś*

*Yaron Karol
Becker*

*Aleksandra
Bielska*

*Tomasz
Bocheński*

*Kamila
Drabek*

*Anna
Czocher*

*Barbara
Daczyńska*

*Kamila
Drabek*

*Tomasz
Gliniecki*

*Anna
Kamińska-
-Malandain*

*Martyna
Grądzka-Rejak*

*Michał
Kowalski*

*Agnieszka
Haska*

*Eugeniusz
Cezary Król*

*Joanna
Lubecka*

LUDZIE, DZIĘKI KTÓRYM POWSTAŁA KSIĄŻKA

*Maria
Misztal*

*Lech M.
Nijakowski*

*Marcin
Owsieński*

*Arkadiusz
Stempin*

*Robert
Szuchta*

*Andrzej J.
Szwarc*

*Anna
Szwarc Zając*

*Anna
Wolff-Powęska*

*Anna
Zapalec*

*Na pewno nie wszystko, co warto, to się opłaca,
ale jeszcze pewniej [...] nie wszystko,
co się opłaca, to jest w życiu coś warte.*

Władysław Bartoszewski

AUSCHWITZ A ZBRODNI LUDOBÓJSTWA W XX WIEKU

Redakcja: *Alicja Bartuś, Piotr Trojański*
Recenzent: *prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński*
Oświęcim 2011

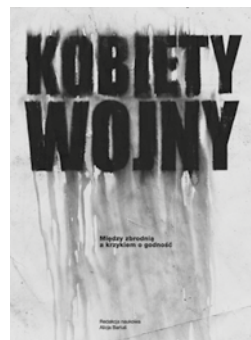
CZŁOWIEK WOBEK TOTALITARYZMÓW

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Jan Kantyka*
prof. dr hab. Andrzej Mencwel
Oświęcim 2012

SŁOWA W SŁUŻBIE NIENAWIŚCI

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Andrzej Żbikowski*
prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński
Oświęcim 2013

KOBIETY WOJNY

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Marek Kornat*
prof. dr hab. Andrzej Żbikowski
Oświęcim 2014

SKRWAWIONE DUSZE

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Barbara Engelkin*
prof. dr hab. Mariusz Wołos
Oświęcim 2015

DZIECI WOJNY

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Jacek Leociak*
dr hab. prof. UW Monika Płatek
Oświęcim 2016

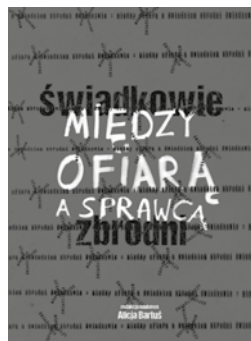

ZDEPTANE DZIECIŃSTWO

Redakcja: *Alicja Bartuś, Piotr Trojański*
Recenzenci: *prof. dr hab. Jan Kantyka*
prof. dr hab. Andrzej Żbikowski
Oświęcim 2017

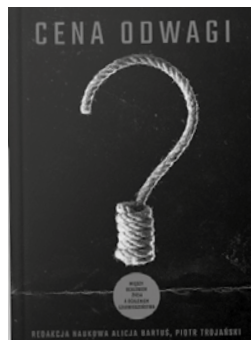
ŚWIADKOWIE: MIĘDZY OFIARĄ A SPRAWCĄ ZBRODNI

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Tomasz Fałęcki*
dr hab. Lech M. Nijakowski
Oświęcim 2017

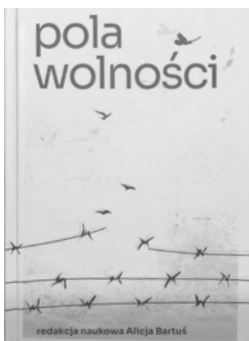
JAK RODZI SIĘ ZŁO

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *prof. dr hab. Tomasz Fałęcki*
dr hab. Dorota Sula
Oświęcim 2018

CENA ODWAGI

Redakcja: *Alicja Bartuś, Piotr Trojański*
Recenzenci: *prof. dr Joanna B. Michlic*
dr hab. Dorota Sula
Oświęcim 2019

POLA WOLNOŚCI

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *dr hab. Dorota Sula*
dr hab. prof. UP Piotr Trojański
Oświęcim 2020

ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIERNYCH

Redakcja: *Alicja Bartuś*
Recenzenci: *dr hab. Dorota Sula*
dr hab. prof. UAM Piotr Forecki,
Oświęcim 2021